

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kilencedik tanács)

2022. szeptember 22. *

„Előzetes döntéshozatal – A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételek – Rulírozóhitel-szerződés – A kamat mértékére vonatkozó feltétel tisztességtelen jellege – A fogyasztó által e szerződés semmisségének megállapítása iránt benyújtott kereset – E fogyasztó követeléseinek peren kívüli kielégítése – A felmerült, az említett fogyasztó által viselendő költségek – A tényleges érvényesülés elve – Olyan nemzeti szabályozás, amely visszatarthatja ugyanezen fogyasztót a 93/13/EGK irányelv által biztosított jogok gyakorlásától.”

A C-215/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Juzgado de Primera Instancia nº 2 de Las Palmas de Gran Canaria (las palmas de gran canariai 2. sz. elsőfokú bíróság, Spanyolország) a Bírósághoz 2021. április 6-án érkezett, 2021. március 12-i határozatával terjesztett elő a

Zulima

és

a **Servicios Prescriptor y Medios de Pagos EFC SAU**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (kilencedik tanács),

tagjai: S. Rodin tanácselnök (előadó), J.-C. Bonichot és L. S. Rossi bírák,

főtanácsnok: A. M. Collins,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- Zulima képviseletében F. M. Montesdeoca Santana procurador és Y. Pulido González abogado,
- a spanyol kormány képviseletében J. Rodríguez de la Rúa Puig, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

– az Európai Bizottság képviselőiben J. Baquero Cruz és N. Ruiz García, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 288. o.) 6. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Zulima és a Servicios Prescriptor y Medios de Pagos EFC SAU, korábban „Evofinance EFC SAU” elnevezésű hitelintézet között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgyát egy fogyasztói rülirozóhitel-szerződés semmisségének többek között e szerződés valamely kikötésének tisztességtelen jellege miatti megállapítása iránt indított eljárás keretében felmerült költségek képezik.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok előírják, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket.”
- 4 Ezen irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében gondoskodnak arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását.

(2) Az (1) bekezdésben említett eszközök olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek lehetővé teszik, hogy a nemzeti fogyasztóvédelmi jogszabályok szerint jogos érdekekkel rendelkező személyek vagy szervezetek eljárást kezdeményezzenek a vonatkozó nemzeti jogszabály értelmében bíróság vagy illetékes közigazgatási hatóság előtt annak megítélésére, hogy a fogyasztókkal kötendő szerződésekben általános használatra kidolgozott szerződési feltételek tisztességtelenek-e, valamint megfelelő és hatékony eszközökkel élnek azért, hogy megszüntessék az ilyen feltételek alkalmazását.”

A spanyol jog

- 5 A Código Civil (polgári törvénykönyv) 1303. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ha valamely szerződésben kikötött kötelezettséget semmisnek nyilvánítanak, a szerződő feleknek kölcsönösen vissza kell téríteniük a szerződés tárgyát képező dolgokat, azok gyümölcsseit és az e dolgokért fizetett ellenértéket, az ezt követő cikkekben meghatározott esetek kivételével.”

- 6 A 2000. január 7-i Ley 1/2000, de Enjuiciamiento Civil (a polgári perrendtartásról szóló 1/2000. sz. törvény; a BOE 2000. január 8-i 7. száma, 575. o.) alapeljárásban alkalmazandó változata (a továbbiakban: LEC) „Az eljárás megszüntetése a peren kívüli kielégítés vagy a jogvita tárgyának megszűnése miatt. A kilakoltatás visszavonásának különleges esete” című 22. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ha a kereset vagy viszontkereset benyújtását követően megvalósult körülmények miatt már nem áll fenn jogos érdek a kért bírói jogvédelem biztosításához, mivel a felperes és adott esetben a szóban forgó viszontkeresetet benyújtó fél kérelmeinek az eljáráson kívül eleget tettek, vagy bármely más okból, erről tájékoztatják a feleket, és azok egyetértésével a Letrado de la Administración de Justicia (hivatalvezető) elrendeli az eljárás megszüntetését, anélkül hogy sor kerülne arra, hogy egyik vagy másik felet kötelezzék az eljárás költségeinek viselésére.

(2) Ha az egyik fél állítása szerint e jogos érdek továbbra is fennáll, és annak indokait kifejtve arra hivatkozik, hogy az igényét bíróságon kívüli úton nem elégítették ki, vagy egyéb érvelést ad elő, a hivatalvezető felszólítja a feleket, hogy tíz napon belül jelenjenek meg a bíróság előtt, amely kizárólag erről a kérdéstről dönt.

Ennek alapján a bíróság tíz napon belül végzéssel határoz arról, hogy az eljárást folytatni kell-e, vagy sem, és azt, akinek a kérelmét elutasították, az eljárás költségeinek viselésére kötelezi.

(3) Az eljárás folytatását elrendelő végzéssel szemben nincs helye jogorvoslatnak. Kizárólag az eljárás megszüntetéséről szóló határozattal szemben lehet jogorvoslattal élni.”

- 7 Az LEC 394. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A megállapítási eljárásokban az első fokon felmerült költségek azt a felet terhelik, akinek valamennyi kérelmét elutasították, kivéve ha a bíróság megfelelően indokolva úgy ítéli meg, hogy az ügyben komoly ténybeli vagy jogi kétségek merültek fel.

A költségek viselésére való kötelezés keretében annak értékeléséhez, hogy az ügyben komoly jogi kétségek merültek-e fel, figyelembe kell venni a hasonló ügyekben kialakított ítélkezési gyakorlatot.”

- 8 Az LEC 395. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen szól:

„(1) Amennyiben a kérelem elfogadására vitatás nélkül kerül sor, nincs helye annak, hogy az egyik vagy másik felet az eljárás költségeinek viselésére kötelezzék, kivéve ha a bíróság megfelelően indokolva megállapítja az alperes rosszhiszeműségét.

Az alperes rosszhiszeműsége akkor áll fenn, ha a felperes a kérelem benyújtását megelőzően bizonyító erővel bíró és igazolt fizetési felszólítást küldött részére, ha közvetítői eljárást indítottak, vagy az alperest békéltetésre hívták.

(2) Amennyiben a kérelmet annak vitatását követően hagyják jóvá, az előző cikk (1) bekezdését kell alkalmazni.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 9 2016. szeptember 21-én az alapeljárás felei fogyasztói rulírozóhitel-szerződést kötöttek. 2020 márciusában az alapeljárás felperese felszólította az alapeljárás alperesét, hogy szüntesse meg a hitelszerződést, és fizesse vissza számára a jogalap nélkül átvett összegeket, mivel úgy vélte, hogy az említett hitelszerződés uszarakamatot állapított meg. Az alapeljárás alperese nem tett eleget a felszólításnak.
- 10 Az alapeljárás felperese keresetet indított a kérdést előterjesztő bíróság előtt is ugyanezen hitelszerződés semmisségének megállapítása iránt. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a szerződés a nemzeti szabályozás értelmében uszarakamatot kötött ki, és kérte az e kamatmérték alkalmazásával a kölcsöntőkét meghaladóan kifizetett összegek visszafizetését. Másodlagosan azt állította, hogy a kamat mértékére vonatkozó kikötés a 93/13 irányelv értelmében tisztességtelen volt, mivel nem volt átlátható.
- 11 A kérdést előterjesztő bíróság elfogadhatónak nyilvánította a keresetet. Az alapeljárás alperese a számára az említett keresettel kapcsolatos észrevételeinek megtételére nyitva álló határidőn belül kérte az ügy törlését, arra hivatkozva, hogy az alapeljárás felperesének igényei peren kívül kielégítést nyertek, és hogy megszüntette az érintett rulírozóhitel-szerződést, jelezve, hogy az alapeljárás felperese már semmilyen ügyletet nem végezhetett a vonatkozó hitelkártyával, valamint hogy a kamatokra és egyéb díjakra vonatkozó fennmaradó követelést mutató egyenleget törölte. Az alapeljárás alperese azt is kérte, hogy ne kötelezzék a költségek viselésére. Az LEC 22. cikkének (1) bekezdése alapján ugyanis, ha eljáráson kívül sor kerül az igények kielégítésére, az eljárás főszabály szerint anélkül szűnik meg, hogy az egyik vagy a másik felet az eljárás költségeinek viselésére kötelezni kellene.
- 12 2020. szeptember 11-i pervezető intézkedésével a kérdést előterjesztő bíróság értesítette az alapeljárás felperesét a törlés iránti kérelemről, amelyet az alapeljárás alperese terjesztett elő, és amely a felperesnek a hatékony bírói jogvédelemhez fűződő jogos érdekének megszűnésén alapult.
- 13 Az alapeljárás felperese arra hivatkozott, hogy ez a törlés iránti kérelem megalapozatlan, mivel az alapeljárás alperese álláspontja szerint nem elégítette ki valamennyi igényét, különösen az érintett fogyasztói rulírozóhitel-szerződés uszarakamat miatt történő semmissé nyilvánítását, valamint a költségek megtérítését. Az alapeljárás felperese ezenkívül hangsúlyozta, hogy mielőtt keresetet nyújtott volna be a kérdést előterjesztő bírósághoz, eredménytelenül felszólította az alapeljárás alperesét, hogy szüntesse meg a hitelszerződést, és fizesse vissza számára a kamatok címén kifizetett összegeket.
- 14 Az alapeljárásban részt vevő felek között fennálló, ilyen nézeteltérésre tekintettel az LEC 22. cikke (2) bekezdésének első albekezdése alapján ez utóbbiakat felhívták a kérdést előterjesztő bíróság előtti megjelenésre. Miután meghallgatta a felek észrevételeit és megvizsgálta az általuk benyújtott bizonyítékokat, a bíróság megállapította, hogy az alapeljárás felperesének igényeit az eljáráson kívül kielégítették, amennyiben az alapeljárás alperese megszüntette az érintett fogyasztói rulírozóhitel-szerződést, és visszafizette a jogalap nélkül átvett összegeket. Ezenkívül megállapította egyrészt, hogy az alapeljárás felperese a hozzá benyújtott kereset megindítása előtt több alkalommal felszólította az alapeljárás alperesét egy postahivatalból küldött faxüzenet útján,

amelynek időpontja, sőt tartalma hiteles (burofax), annak érdekében, hogy elérje e hitelszerződés megszüntetését és az általa jogalap nélkül kifizetett összegek visszatérítését, másrészt pedig, hogy az alapeljárás alperese megtagadta annak teljesítését.

- 15 Mivel az alapeljárás felperese igényeit az eljáráson kívül kielégítették, a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az érintett nemzeti szabályozás értelmében e bíróság nem jogosult arra, hogy egyik vagy másik felet kötelezze a költségek viselésére. Megjegyzi továbbá, hogy nem jogosult arra sem, hogy az alapeljárás alperese esetleges rosszhiszeműségének megítélése érdekében figyelembe vegye az alapeljárás alapjául szolgáló kereset benyújtását megelőző felszólító leveleket, és ez utóbbit kötelezze az alapeljárás felperese részéről felmerült költségek viselésére. Ebben az összefüggésben, mivel az alapeljárás felperese a 93/13 irányelv értelmében vett „fogyasztónak” minősül, és mivel az alapeljárásban e fél az ezen irányelvből eredő jogait kívánja érvényesíteni, a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak afelől, hogy e nemzeti szabályozás összeegyeztethető-e az említett irányelvvel.
- 16 E körülmények között a Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Las Palmas de Gran Canaria (las palmas de gran canariai 2. sz. elsőfokú bíróság, Spanyolország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A [93/13] irányelv alapján előterjesztett igényei kapcsán, peren kívüli egyezség esetén az [LEC] 22. cikke azt írja elő, hogy a fogyasztó viseli a perköltségeket, tekintet nélkül az eladó vagy szolgáltató által előzőleg tanúsított, az előzetesen előterjesztett követelések kielégítését elmulasztó magatartásra. Ez a spanyol eljárási szabályozás olyan jelentős akadályt képez-e, amely visszatarthatja a fogyasztót attól, hogy a szerződési feltétel vélhetően tisztességtelen jellegének hatékony bírósági felülvizsgálatához való jogával éljen, és amely sérti a tényleges érvényesülés elvét, illetve a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését?”

A Bíróság hatásköréről

- 17 Előljáróban az alapeljárás felperese és a spanyol kormány arra hivatkozik, hogy a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elbírálására, mivel az alapeljárás alapjául szolgáló jogi helyzet nem tartozik az uniós jog hatálya alá.
- 18 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bíróság feladata vizsgálni azokat a feltételeket, amelyek mellett a nemzeti bíróság hozzá fordult, annak érdekében, hogy megvizsgálja hatáskörének fennállását (2021. július 15-i The Department for Communities in Northern Ireland ítélet, C-709/20, EU:C:2021:602, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 19 E tekintetben az EUSZ 19. cikk (3) bekezdésének b) pontjából és az EUMSZ 267. cikk első bekezdéséből az következik, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára az uniós jog értelmezésére vagy az uniós intézmények jogi aktusainak érvényességére vonatkozóan. Az EUMSZ 267. cikk második bekezdése lényegében pontosítja, hogy amikor egy tagállam bírósága előtt folyamatban lévő ügyben olyan kérdés merül fel, amely előzetes döntéshozatal tárgyát képezheti, ez a bíróság, ha úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti a Bíróságot, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést (2021. július 15-i The Department for Communities in Northern Ireland ítélet, C-709/20, EU:C:2021:602, 46. pont).

- 20 A jelen ügyben kétségtelen, hogy a költségek viselésének szóban forgó rendszere a spanyol bíróságok előtt indított eljárásokra alkalmazandó, és ezért főszabály szerint a spanyol eljárásjog hatálya alá tartozik.
- 21 Mindazonáltal az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy az alapeljárás tárgya az uniós jog által szabályozott területre tartozik. Ez a jogvita ugyanis az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződés több feltételének a 93/13 irányelv értelmében vett tisztességtelen jellegére vonatkozik, és a feltett kérdéssel az előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni a Bíróságtól, hogy ezen irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes a költségek viselésére vonatkozó nemzeti eljárásjogi rendelkezés, nevezetesen az LEC 22. cikke. A kérdést előterjesztő bíróság különösen annak vizsgálatára kéri a Bíróságot, hogy a tényleges érvényesülés elvének fényében a nemzeti jog ilyen rendelkezése olyan lényeges akadályt képezhet-e, amely alkalmas arra, hogy visszatartsa a fogyasztókat jogaik gyakorlásától, megsértve ezzel az uniós jogi rendelkezéseket. A fogyasztók 93/13 irányelvből eredő jogainak gyakorlása a tagállamok eljárásjogától függ. Így az érintett nemzeti eljárásjog döntő befolyást gyakorolhat az uniós jog tényleges érvényesülésére.
- 22 Ugyanis, amikor a fizetési meghagyásos eljárások érdemét vizsgálta, a Bíróság több alkalommal kimondta, hogy a bírósági eljáráshoz kapcsolódó költségek visszatartják a fogyasztókat az ilyen típusú eljárásban megkövetelt ellentmondás benyújtásától (lásd ebben az értelemben: 2012. június 14-i Banco Español de Crédito ítélet, C-618/10, EU:C:2012:349, 54. pont; 2016. február 18-i Finanzmadrid EFC ítélet, C-49/14, EU:C:2016:98, 52. pont; 2018. szeptember 13-i Profi Credit Polska ítélet, C-176/17, EU:C:2018:711, 69. pont).
- 23 Márpedig, noha a költségviselési rendszerek kialakítása a tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján a tagállamok belső jogrendjébe tartozik, e kialakítás részletes szabályainak mindazonáltal kettős feltételnek kell megfelelniük. Ennek megfelelően nem lehetnek kedvezőtlenebbek a hasonló jellegű belső jogi helyzetekre vonatkozókhöz képest (az egyenértékűség elve), és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jog által a fogyasztók részére biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (lásd ebben az értelemben és analógia útján: 2014. július 17-i Sánchez Morcillo és Abril García ítélet, C-169/14, EU:C:2014:2099, 31. pont).
- 24 E körülmények között a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálására.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elfogadhatósága

- 25 Az alapeljárás felperese és a spanyol kormány azt javasolja a Bíróságnak, hogy a feltett kérdést nyilvánítsa elfogadhatatlannak, mivel e kérdést már a nemzeti ítélkezési gyakorlatban eldöntötték. Ezen ítélkezési gyakorlat megengedi egy olyan „korrekciós kritérium” alkalmazását, amely lehetővé teszi az eljárásban alperes eladó vagy szolgáltató esetleges rosszhiszeműségének figyelembevételét, és ebben az esetben ez utóbbi költségek viselésére való kötelezését, még a felperes igényeinek peren kívüli kielégítése esetén is.
- 26 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében, amely a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztásán alapul, az alapügy konkrét tényállásának a megállapítása és megítélése, valamint a nemzeti jog értelmezése és alkalmazása kizárólag a nemzeti bíróság

hatáskörébe tartozik. Ugyancsak kizárólag az ezen ügyben eljáró és határozathozatalra hivatott nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése is, hogy – tekintettel az ügy különleges jellemzőire – szükségesek és relevánsak-e a Bíróságnak feltett kérdései. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni (2012. június 14-i Banco Español de Crédito ítélet, C-618/10, EU:C:2012:349, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 27 Ekképpen a Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2012. június 14-i Banco Español de Crédito ítélet, C-618/10, EU:C:2012:349, 77. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 28 A jelen ügyben nyilvánvalóan nem ez a helyzet.
- 29 E tekintetben ugyanis meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 93/13 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik, és annak lehetővé tételére irányul, hogy a kérdést előterjesztő bíróság határozzon az LEC nemzeti bíróságok által értelmezett 22. cikkének az említett irányelv e rendelkezéseivel való összeegyeztethetőségéről.
- 30 Ezenkívül a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy az LEC 22. cikke alapján az alapeljárás felperese számára, aki a 93/13 irányelv hatálya alá tartozó fogyasztó, fennáll annak a veszélye, hogy viselnie kell az azon keresettel kapcsolatos költségeket, amelyet az érintett rülirozóhitel-szerződés tisztességtelen feltételeivel szemben indított, annak ellenére, hogy az ügy érdemére nézve az érintett hitelintézetnél peren kívüli úton kielégítést nyert.
- 31 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy az előterjesztett kérdés elfogadható.

Az ügy érdeméről

- 32 Kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését a tényleges érvényesülés elvével együttesen olvasva úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az LEC 22. cikke, amelynek értelmében az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződés valamely kikötése tisztességtelen jellegének megállapítására irányuló bírósági eljárás keretében a fogyasztó – igényeinek peren kívüli kielégítése esetén – köteles viselni azon bírósági eljárással kapcsolatos költségeit, amelyet kezdeményeznie kellett a 93/13 irányelv által ráruházott jogok érvényesítése érdekében, anélkül hogy az érintett eladó vagy szolgáltató – aki az említett fogyasztó által előzetesen tett felszólításoknak nem tett eleget – korábbi magatartását figyelembe vennék.
- 33 Az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a tárgyra vonatkozó különös uniós szabályozás hiányában a 93/13 irányelvben előírt fogyasztóvédelem végrehajtásának részletes szabályai a tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján azok belső jogrendjébe tartoznak. E szabályok azonban nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a hasonló, belső jellegű esetekre vonatkozó szabályok (az egyenértékűség elve), és nem tehetik a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül

- nehézzé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (lásd ebben az értelemben: 2020. július 16-i Caixabank és Banco Bilbao Vizcaya Argentaria ítélet, C-224/19 és C-259/19, EU:C:2020:578, 83. pont; 2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-776/19–C-782/19, EU:C:2021:470, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 E tekintetben a nemzeti bíróságok előtti bírósági eljárás költségeinek megosztása – az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvének tiszteletben tartása mellett – a tagállamok eljárási autonómiájának körébe tartozik. (2020. július 16-i Caixabank és Banco Bilbao Vizcaya Argentaria ítélet, C-224/19 és C-259/19, EU:C:2020:578, 95. pont).
- 35 A tényleges érvényesülés elvét illetően – a jelen ügyekben csupán ezen elv releváns – rá kell mutatni arra, hogy minden olyan esetben, amikor felmerül a kérdés, hogy valamely nemzeti eljárási rendelkezés lehetetlenné vagy rendkívül nehézé teszi-e az uniós jog alkalmazását, meg kell vizsgálni, hogy milyen e rendelkezésnek az egész eljárásban betöltött helye, hogy hogyan zajlik az eljárás, és melyek a sajátosságai a különböző nemzeti fórumok előtt. Ebből a szempontból adott esetben azon elveket is figyelembe kell venni, amelyek a nemzeti bírósági rendszer alapjául szolgálnak, mint például a védelemhez való jog, a jogbiztonság elve, valamint az eljárás szabályos lefolytatásának elve (lásd különösen: 2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-776/19–C-782/19, EU:C:2021:470, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 36 Ezenkívül a Bíróság kifejtette, hogy a tagállamok azon kötelezettsége, hogy biztosítsák a jogalanyok uniós jogból eredő jogainak tényleges érvényesülését, magában foglalja többek között a 93/13 irányelvből eredő jogok tekintetében az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében is rögzített hatékony bírói jogvédelem követelményét, amely többek között az ilyen jogokra alapított keresetekre vonatkozó eljárási szabályok megállapítását illetően is érvényes (2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-776/19–C-782/19, EU:C:2021:470, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 37 A 93/13 irányelv biztosítja a fogyasztó számára azt a jogot, hogy bírósághoz forduljon annak érdekében, hogy megállapítsák valamely szerződési feltétel tisztességtelen jellegét, és mellőzzék annak alkalmazását. E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy az ilyen eljárás költségei megosztása módjának kizárólag a jogalap nélkül fizetett és visszatérítendő összegektől való függővé tétele visszatarthatja a fogyasztót az említett jog gyakorlásától, tekintettel azon költségekre, amelyekkel egy bírósági eljárás járna (lásd: 2020. július 16-i Caixabank és Banco Bilbao Vizcaya Argentaria ítélet, C-224/19 és C-259/19, EU:C:2020:578, 98. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 38 Ekképen a Bíróság már megállapította, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését, valamint a tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy a szerződési feltétel tisztességtelen jelleg miatti semmisségének megállapítását követően a fogyasztót kötelezzék az eljárási költségek egy részének viselésére a jogalap nélkül kifizetett, számára visszatérítendő összegek mértékétől függően, mivel az ilyen szabályozás olyan jelentős akadályt jelent, amely visszatarthatja a fogyasztót a 93/13 irányelvben biztosított, a szerződési feltételek esetlegesen tisztességtelen jellegének hatékony bírósági felülvizsgálatához való jog gyakorlásától (2020. július 16-i Caixabank és Banco Bilbao Vizcaya Argentaria ítélet, C-224/19 és C-259/19, EU:C:2020:578, 99. pont).

- 39 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy az LEC 22. cikke alapján nem kötelezheti az alapeljárás alperesét a költségek viselésére, mivel az alapeljárás felperesének igényei az előtte folyamatban lévő bírósági eljáráson kívül kielégítésre kerültek. E bíróság szerint ugyanez a helyzet akkor is, ha bebizonyosodik, hogy az alapeljárás alperese rosszhiszemű volt, és emiatt az alapeljárás felperese kénytelen volt a jogait bírósági úton érvényesíteni, mivel az LEC 22. cikke nem teszi lehetővé az eljáró bíróság számára, hogy figyelembe vegye ezeket a körülményeket a költségviselés általa előírt szabályától való eltérés érdekében.
- 40 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése és 7. cikkének (1) bekezdése alapján indított tipikus eljárások keretében a fogyasztó a felperes és az eladó vagy szolgáltató az alperes, ami azt jelenti, hogy ha ez utóbbi úgy dönt, hogy a fogyasztó igényeit a bírósági eljáráson kívül elégíti ki, e fogyasztónak a jelen ítélet előző pontjában leírt spanyol szabályozás alapján mindig viselnie kell ezen eljárás költségeit, még akkor is, ha ezen eladó vagy szolgáltató rosszhiszeműen jár el.
- 41 Meg kell állapítani, hogy az ilyen szabályozás, amely e kockázatot e fogyasztóra hárítja, olyan jelentős akadályt hoz létre, amely alkalmas arra, hogy visszatartsa őt attól, hogy gyakorolja az érintett szerződés feltételei esetlegesen tisztességtelen jellegének hatékony bírósági felülvizsgálatához fűződő jogát, és végső soron sérti a tényleges érvényesülés elvét.
- 42 A Bírósághoz benyújtott észrevételeiben a spanyol kormány mindazonáltal azt állítja, hogy az LEC 22. cikkét lehet az ezen elvből eredő követelményekkel összhangban értelmezni. E cikk ugyanis értelmezhető úgy, hogy a nemzeti bíróságnak figyelembe kell vennie az érintett eladó vagy szolgáltató esetleges rosszhiszeműségét, és adott esetben köteleznie kell a bírósági eljárás költségeinek viselésére.
- 43 Meg kell állapítani, hogy a nemzeti jog ilyen értelmezése összeegyeztethető a tényleges érvényesülés elvével, mivel lehetővé teszi, hogy a fogyasztókat ne tántorítsák el a 93/13 irányelv által rájuk ruházott jogok gyakorlásától. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy lehetséges-e az uniós joggal összhangban álló ilyen értelmezés.
- 44 A fenti megfontolások összességére tekintettel a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését a tényleges érvényesülés elvével együttesen olvasva úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződés valamely kikötése tisztességtelen jellegének megállapítására irányuló bírósági eljárás keretében az érintett fogyasztó – igényeinek peren kívüli kielégítése esetén – köteles viselni saját költségeit, feltéve hogy az eljáró bíróságnak feltétlenül figyelembe kell vennie az érintett eladó vagy szolgáltató rosszhiszeműségét, és adott esetben ez utóbbit kötelezi azon bírósági eljárás költségeinek viselésére, amelyet e fogyasztónak kezdeményeznie kellett a 93/13 irányelv által ráruházott jogok érvényesítése érdekében.

A költségekről

- 45 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (kilencedik tanács) a következőképpen határozott:

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését a tényleges érvényesülés elvével együttesen olvasva

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződés valamely kikötése tisztességtelen jellegének megállapítására irányuló bírósági eljárás keretében az érintett fogyasztó – igényeinek peren kívüli kielégítése esetén – köteles viselni saját költségeit, feltéve hogy az eljáró bíróságnak feltétlenül figyelembe kell vennie az érintett eladó vagy szolgáltató rosszhiszeműségét, és adott esetben ez utóbbit kötelezi azon bírósági eljárás költségeinek viselésére, amelyet a fogyasztónak kezdeményeznie kellett a 93/13 irányelv által ráruházott jogok érvényesítése érdekében.

Aláírások